C/2025/3706

17.9.2025

P9_TA(2024)0369

Aserbaidžaan, eelkõige kodanikuühiskonna represseerimine ning dr Qubad İbadoğlu ja Ilhamiz Guliyevi juhtumid

Euroopa Parlamendi 25. aprilli 2024. aasta resolutsioon Aserbaidžaani, eelkõige kodanikuühiskonna allasurumise ning dr Qubad İbadoğlu ja İlhamiz Quliyevi juhtumite kohta (2024/2698(RSP))

(C/2025/3706)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Aserbaidžaani kohta,

— võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,

A. arvestades, et Aserbaidžaan on intensiivistanud kodanikuühiskonna, aktivistide ja allesjäänud sõltumatu meedia, näiteks Abzas Media allasurumist vahistamiste ja kohtuliku ahistamise kaudu; arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonide andmeil on Aserbaidžaanis praegu ligi 300 poliitvangi; arvestades, et Freedom House'i 2024. aasta maailma vabaduse indeksi kohaselt on Aserbaidžaan üks maailma kõige vähem vabamaid riike, olles madalamal astmel kui Venemaa ja Valgevene;

B. arvestades, et Aserbaidžaani võimud vahistasid 2023. aasta juulis poliitökonomisti ja opositsioonitegelase Qubad İbadoğlu ning teda peeti kinni kuni 22. aprillini 2024, mil ta viidi üle koduaresti; arvestades, et tema tervis on pärast vahistamist oluliselt halvenenud, mis on tingitud piinamisest, ebainimlikest kinnipidamistingimustest ja keeldumisest võimaldada talle piisavat arstiabi, mis seab ohtu tema elu;

C. arvestades, et inimõiguste kaitsja İlhamiz Quliyev vahistati 4. detsembril 2023 meelevaldselt kahtlaste uimastikaubanduse süüdistuste alusel pärast seda, kui ta andis vihjeandjana tunnistusi valitsuse kritiseerijate vastu esitatud tõendite politseipoolse rikkumise kohta; arvestades, et teda ähvardab kuni 12-aastane vanglakaristus;

1. nõuab tungivalt, et Aserbaidžaan vabastaks İlhamiz Quliyevi viivitamata ja tingimusteta; võtab teadmiseks, et Qubad İbadoğlu on vabastatud ja pandud koduaresti, ning kutsub ametiasutusi üles tühistama talle pandud reisikeeldu ja loobuma kõigist tema vastu esitatud süüdistustest; kutsub Aserbaidžaani üles tagama talle kiiresti sõltumatu arstliku läbivaatuse tema valitud arsti poolt ja võimaldama talle saada ravi välismaal;

2. nõuab tungivalt, et Aserbaidžaan vabastaks viivitamata ja tingimusteta kõik teised poliitvangid, sealhulgas Tofiq Yaqublu, Akif Qurbanovi, Bəxtiyar Hacıyevi, inimõiguste kaitsjad ja ajakirjanikud Ülvi Həsənli, Sevinj Vaqifqızı, Nərgiz Absalamova, Hafiz Babalı, Elnarə Qasımova, Əziz Orujov, Rüfat Muradli, Əvəz Zeynallı, Elnur Şükürovi, Ələsgər Məmmədli, Fərid İsmayılovi ning ELi kodanikud ja muude riikide kodanikud;

3. tuletab Aserbaidžaani ametiasutustele meelde kohustust austada inimväärikust ja põhivabadusi ning kutsub neid üles tunnistama kehtetuks repressiivsed õigusaktid, millega surutakse sõltumatud valitsusvälised organisatsioonid ja meedia seaduse piirimaile;

4. on seisukohal, et jätkuvad inimõiguste rikkumised Aserbaidžaanis ei ole kooskõlas riigi ettevalmistustega COP29 korraldamiseks; nõuab, et korraldajad tagaksid, et inimõigused, põhivabadused ja mõjus kodanikuühiskonna osalemine oleksid vastuvõtva riigiga sõlmitud lepingus täielikult sätestatud ja tagatud;

5. kutsub komisjoni üles kaaluma strateegilise partnerluse peatamist Aserbaidžaaniga energeetika valdkonnas; nõuab kindlalt, et kõigi tulevaste partnerluslepingute sõlmimine sõltuks kõigi poliitvangide vabastamisest ja üldisest inimõiguste olukorra paranemisest riigis;

6. kutsub ELi inimõiguste eriesindajat üles taotlema kohtumisi Aserbaidžaani poliitvangidega;

7. kordab oma üleskutset, et kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi kohaselt kehtestataks ELi sanktsioonid Aserbaidžaani ametnikele, kes on inimõiguste ränki rikkumisi toime pannud;

8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikidele ning Aserbaidžaani presidendile, valitsusele ja parlamendile.